

Bohoslužby v Zábřehu 25.prosince 2014

J1, 1-18

Milé sestry, milí bratři, tajemství vánočních svátků se dá vyjádřit několikerým způsobem. Nejčastěji máme před sebou příběh. To je cesta, kterou zvolili evangelisté Matouš a Lukáš. Vyprávějí příběh Ježíšova zrození, příběh s reálnými postavami, zajímavým dějem, na kterém se ukazuje Boží záměr s člověkem. Příběh je člověku blízký, dobře se poslouchá. Ostatně i Ježíš sám používal velmi často příběh, aby jím vyjádřil své myšlenky. Příběh také provází dějiny Izraele, takže vyprávění evangelistů i Ježíše jde v duchu určité tradice. Jde cestou, které lidé rozumí a dokáží si ji uchovat v paměti. Vždyť právě příběhem se dá nejlépe předat to, co směl člověk ve svém životě prožít a hlavně poznat o Bohu a tomto světě.

Evangelista Jan se v tomto zdá být poněkud jiný. Jeho evangelium není příběh, i když se tam určitý děj vyskytuje. Jan je spíše takový filosof. Nevypráví příběh, ale používá obrazy spíše abstraktní. Jeho vyprávění příchodu Ježíšova sice má trochu děj, ale není nijak zarámován dějinami či dalšími konkrétními postavami. Pro Jana tak není důležitá postava, ale to, co ta postava vyjadřuje, co ve světě působí. Janovo podání se docela dost těžko ztvárňuje, na druhou stranu je jeho způsob podání vánočního příběhu nesmírně důležitý. Podání pomocí příběhu je totiž velmi názorné, ale vede také k určité pohodlnosti. Vede k tomu, že můžeme ulpět na detailech, které zase tak důležité nejsou, a na druhou stranu přehlédnout samotnou podstatu zvěsti. Nejasné Janovy obrazy vánočního příběhu nás tak vedou hlouběji k zamyšlení nad touto jedinečnou událostí lidských dějin.

Jan začíná podobně jako slova Starého zákona, zmiňuje, co bylo na počátku. Ovšem dělá to opět svým jedinečným způsobem. Na počátku bylo slovo. Toto slovo tvořilo, toto slovo dalo světu řád. To si určitě vybaví každý člověk trochu znalý příběhu z prvních stránek Bible. Jenže Jan do toho vkládá ještě další důležitou myšlenku. On vlastně klade rovnítko mezi slovo a jeho původce, tedy mezi slovo a Boha. To slovo bylo u Boha, bylo sám Bůh. Skutečně zvláštní vyjádření Božího jednání. Možná trochu nesrozumitelné, možná poněkud nelogické. Jak může být něco u Boha a zároveň to být Bůh? To si protřečí. Nicméně v Janově uvažování to zase taková záhada není. Slovo je to, čím Bůh jedná, komunikuje. Z něj to vychází a jeho samotného nese. Bůh je ve všem, co od něj pochází. Takže ta moc, kterou on působí ve světě, ta není volně k mání, nedá se jen tak uchopit a disponovat s ní. Je možné ji přijmout jen s přijetím samotného Boha. Boží slovo je mocné, působí veliké divy v našem světě. I nám je dáno, abychom s ním nakládali. Ale právě v tom je ten důležitý detail. Abychom mohli pracovat s

Božím slovem, musíme přijmout i samotného Boha. Nejde to zkrátka oddělit. Boží slovo si nemůže půjčit d'ábel a pracovat s ním podle svých představ. To je hodně důležité pro Ježíšův příběh. Jestliže koná Boží divy, musí být Bůh v něm, musí být v dokonalé jednotě s Bohem Hospodinem, tak jako je v dokonalé jednotě slovo s tím, kdo jej vyslovil.

Když slyšíme Janův příběh, vracíme se tak myšlenkami ke stvoření. A zde hned zaznívá důležitý poznatek. S tímto slovem přišel život, přišlo lidem světlo. Takové světlo, které temnota nemůže pohltnout. Toto je Boží záměr. K tomu stvořil svět. Má v něm být život a světlo. A vlastně stále je. Vždyť ho temnota nepohltní. Žádná temnota není tak silná, aby pohltila a tím pádem vlastně zničila Boží dílo. V tomto pohledu se Jan liší od mnoha jiných filosofů nejen jeho doby. Vidí zápas mezi dobrem a zlem z trochu jiného pohledu. Náš pohled je takový, že nám přijde boj proti zlému nezvládnutelný. Nemůžeme ho porazit, je silnější než my. Ať uděláme cokoliv, vždycky si nějaké zlo najde cestu do našeho života a zastíní světlo, ve kterém chceme žít. Náš boj s hříchem se zdá být bezvýsledným. Ale Jan tady vlastně řekne, že temnota nemůže nikdy zvítězit. I když je jí kolem nás hodně, ona sama nepohltní světlo, kterým je člověku život od Boha. Při příchodu Ježíšově si můžeme uvědomit pevnost Božího díla. Už samo stvoření světa ukazuje, že lidské selhání, hřích, který takto do světa vstoupil, nemůže toto dílo zničit. Síla života zasetá Božím slovem, není poražena hříchem, který seje člověk. Dějiny Božího lidu nesměřují ke konci v temnotě, ale směřují k novému počátku v Božím světle.

I další pokračování Janova úvodu k evangeliu jakoby sleduje dějiny Božího lidu a ukazuje, že Bůh zve člověka k návratu, zápasí o jeho život, o to, aby tento život mohl znovu přijmout. Člověk je ale poněkud nahluchlý k Božímu volání. Jakoby nechtěl slyšet hlas, kterým ho Bůh volá, aby se vydal na cestu za ním. Všichni ti proroci byli hlasem volajícím k návratu, k obrácení. V tomto smyslu přichází i Jan Křtitel. O něm Janovo evangelium mluví jako o hlasu volajícím k přípravě cesty Hospodinu. A tak se v Janovi shrnují všichni proroci, stává se symbolem prorockého volání, které provází život Božího lidu. Vyvolá zájem, vyvolá určité hnutí, ale pak špatně skončí. Stejně jako mnozí před ním. Každý prorok oslovil určitou část lidí, ale vždy to zase nějak vyprchalo. Přišlo krátké zahoření srdcí pro Hospodina, ale následně tento plamínek zase uhasl. Prorocké slovo odeznělo a s ním jakoby odezněla jeho síla, jeho význam. Krátký záblesk světla zase zalila temnota, lid Boží se opět dal cestou, která se odvrátila od Hospodina a tím i od pramene života.

Neúspěch působení proroků ukazuje k tomu, proč do tohoto světa přichází Ježíš. Opět pro to má Jan krásné vyjádření. Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Ježíš je ten, ve kterém slovo řečené ústy proroků, slovo o Božím díle s člověkem, nachází své viditelné vyjádření. Slovo není prázdné, ale naplnilo se. Co bylo zvěstováno, co bylo předáváno jako slovo naděje z generace na generaci, to má člověk před sebou v osobě Ježíše Krista. On nepřichází jen jako hlas, který volá, ale přichází jako Bůh, který jedná. Společenství s člověkem tak přichází Bůh sám obnovit. Je to on, kdo dělá další krok na cestě usmíření lidské viny, další krok na cestě

obnovy lidského života. Záblesk světla viditelný v prorocích se mění v Ježíši Kristu v trvalý svit. Skrze proroky Bůh volal, v Ježíši Kristu již jen nevolá, ale sám jde příkladem života Božího následovníka. Nejen slovy proroků, ale životem Ježíšovým smíme poznávat, k čemu Bůh člověka stvořil, co myslel tím, když dal člověku svého Ducha a ustavil ho správcem celého stvoření. Pro Jana je tak Ježíšův příchod svázán s dílem stvoření a zejména s jeho obnovou. Ježíšův příchod tak nesouvisí jen s Izraelem jako lidem, se kterým Bůh uzavřel svou smlouvu. Souvisí s celým stvořením, což samozřejmě vrhá i jiné světlo na obsah Ježíšova působení. A Jan to zdůrazní, když v závěru úvodního textu mluví o milosti a o Ježíši v náruči Otcově. Tady nejde o slávu Božího lidu, tady jde o Otce, o jeho poznání, nalezení. V tom je Ježíšovo poslání, ke kterému ukazovali proroci, o kterém mluví slovo Boha živého.

Janovo evangelium nese pro nás důležité poselství. Jistě je krásné, když si na Vánoce smíme připomenout příběh Marie a Josefa, překvapených pastýřů i putujících mudrců. To vše nás může velice silně oslovit. Nicméně je třeba mít na paměti, že nejde jen o krásný příběh plný naděje radosti, i když se odehrává za nesmírně náročných podmínek. Právě Jan ukazuje, že za příběhem děťátka v jeslích je třeba vidět víc než jen rozplývání se nad kouzlem tohoto času. Vánoce nejsou jen výzvou k tomu, abychom se alespoň chvíli k sobě chovali hezky. Jsou hlavně pozváním k tomu udělat něco se svým životem. Bůh se nám v malém dítěti v jeslích plně dává. Jan to vyjádří tím, že jeho slovo na sebe bere lidské tělo. A nedává se takto pro nic za nic. Tento příběh má své souvislosti s dějinami člověka. Je to příběh, kde je možné za těmi těžkými okolnostmi vidět podobenství lidského hříchu a za poslušností a odvahou Marie a Josefa sílu Boží milosti. Je to příběh o tom, že člověk mnoho ztratil. Nikoliv cizím zaviněním, ale svou vlastní vinou. To ztracené smí nalézat. Ve slově, které bylo u Boha, byl život. Znovu tento život přichází, když se toto slovo stalo tělem. V Ježíši Kristu je náš život. V něm se Bůh sklání, aby nás pozval na cestu za sebou. A tak nezůstávejme stát u jeslí s rozzářeným obličejem nad milým dítětem. Pojďme za tím dítětem dál, když už nebude ležet v postýlce, ale viset na kříži, aby se tak dokonalo, co v jeho příchodu Bůh začal. Ježíš přišel jako spasitel. Přímo to u Jana nezazní, ale na pozadí si toho nelze nevšimnout. Proto nezůstávejme jen u povrchu této události, ale nechme se Janovým svědectvím nést dál, stále hlouběji k poznání, že tento Spasitel nás nezachrání jen tím, když se rozplyneme nad jeho jesličkami, ale až tehdy, když budeme mít sílu stát i pod jeho křížem.

Pane Ježíši, radujeme se ze tvého příchodu. Radujeme se, že slovo Boží se v tobě stalo skutečností a naše spása je tak nadosah. Prosíme dej nám odvahu vstát od tvých jeslí a pokleknout pod tvým křížem.

1.svátek vánoční 2014

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal

Čtvrtek, 04 Červen 2015 10:50 - Aktualizováno Čtvrtek, 04 Červen 2015 10:53

Amen.